

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Şiddet Görme Korkusunun Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına Etkisi

The Effect of Fear of Violence on Medical Faculty Students Attitudes Towards the Medical Profession

Ayşegül Tomruk Erdem¹

Orcid: 0000-0002-5346-9107

Senem İmam²

Orcid: 0000-0003-2623-8749

Yusuf Uludağ²

Orcid: 0000-0001-7392-2071

Yaren Türkömer²

Orcid: 0000-0001-5540-7092

Çağrı Demirci²

Orcid: 0000-0002-5756-7062

Revşan Pelit²

Orcid: 0000-0002-0120-4000

Hayru Nisa Eger²

Orcid: 0000-0001-9041-5610

Deniz Yiğit Öztürk²

Orcid: 0000-0002-3494-2026

Ali Eren Ersin²

Orcid: 0000-0002-5316-2738

Hazal Uysal²

Orcid: 0000-0002-4186-5604

Eda Çakar²

Orcid: 0000-0001-5929-7062

Zehra Nur Bağışlayıcı²

Orcid: 0000-0003-1546-189X

Burak Dincel²

Orcid: 0000-0002-3808-8103

Dilara Uçar²

Orcid: 0000-0002-2461-5216

Senanur Demiray²

Orcid: 0000-0001-8163-2250

Tuncay Celal Şimşek²

Orcid: 0000-0001-5597-3641

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Zonguldak, Türkiye

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2021-2022 Eğitim Yılı Dönem 3 Öğrencileri, Zonguldak, Türkiye

Sorumlu Yazar:

Ayşegül Tomruk Erdem

E-posta:

aysegultomruk@yahoo.com

Anahtar Sözcükler:

Tıp fakültesi öğrencisi, Şiddet, Korku, Mesleki Tutum

Keywords:

Medical Student, Violence, Fear, Professional Attitude

Gönderilme Tarihi / Submitted:

10.12.2025

Kabul Tarihi / Accepted:

24.03.2026

Künye:

Künye Bilgisi: Erdem AT, İmam S, Uludağ Y, Türkömer Y, Demirci Ç, Pelit R, Eger HN, Öztürk DY ve ark. Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Şiddet Görme Korkusunun Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına Etkisi. Tıp Eğitimi Dünyası, 2026;25(75):161-168

Özet

Bu çalışmanın amacı tıp fakültesi öğrencilerinin sağlıktaki şiddet ile ilgili görüşleri, şiddet görme korku düzeylerinin hekimlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisini belirlemektir. Tanımlayıcı ve kesitsel tipte planlanan bu çalışmanın evrenini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2021- 2022 eğitim yılında 4., 5., ve 6. sınıflarda eğitim gören öğrenciler oluşturdu(n:534). Örneklemi ise 534 kişilik evrenden alınacak örneklem sayısının %95'lik güven aralığı düzeyi için +0.05 örneklem hatası $p<0.05$ anlamlılık düzeyi göz önüne alınarak 214 belirlenmiştir. 18 yaş üstü ve çalışmaya katılmaya kabul eden öğrenciler çalışmaya alınmıştır. Devamsız olan, kayıt donduran öğrenciler ile çalışmaya katılmaya kabul etmeyen öğrenciler çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden ve dahil edilme kriterlerini karşılayan 115 öğrenci çalışmaya alınmıştır. Veriler 01.03.2022-01.04.2022 tarihleri arasında elektronik ortamda toplanmıştır. Veriler katılımcıların sosyodemografik özellikler ve sağlıktaki şiddetle ilgili görüşlerini içeren Anket formu, Şiddet Görme Korkusu Ölçeği (ŞGKÖ) ve Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (HMYTÖ) ile toplandı. Veriler "Statistical Package for Social Sciences" (SPSS) programında değerlendirildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu skewness ve kurtosis değerleri ile incelendi. Nicel veriler ortalama ve standart sapma ile; nitel veriler sayı ve yüzdelerle tanımlanmıştır. Öğrenci özelliklerine göre karşılaştırmada iki grup için bağımsız gruplar t-testi, ikiden fazla grup için tek yönlü ANOVA kullanıldı. ANOVA

sonucu ikili karşılaştırmalar için Tukey testi kullanıldı. Nicel veriler arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile değerlendirildi. $p < 0.005$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi. Katılımcıların yaş ortalaması $23,77 \pm 1,8$ idi. Kadın katılımcı oranı %67 olup tüm katılımcıların %39.1'i 4. sınıf, %28.7'si 5. sınıf, %32.3'si ise 6. sınıfta eğitim görmekte idi. Katılımcıların %78.2'si hastanede şiddet olayına tanık olmuşken, %39.1'inin sözel şiddete, %1.7'sinin ise hem sözel hem fiziksel şiddete uğradığı öğrenildi. Katılımcıların %65.2'si sağlıkta şiddetin seçecekleri uzmanlık alanı hakkındaki düşüncelerini etkilediğini, çoğunluğu (%80.0) sağlıkta artan şiddet olayları nedeniyle ülke dışında hekimlik yapmayı düşündüğü, %37.4'ünün hekimlik mesleğini yapmak istemediği, %25.2'sinin ise kararsız olduğu saptandı. Öğrencilerin çoğunluğu (%65.2) hasta ve hasta yakınları tarafından hekimlik mesleğine yeterince saygı duyulduğunu düşünmediğini belirtmiştir. Şiddet görme korkusu kadın öğrencilerde istatistiksel anlamlı olarak daha yüksek bulundu. ($p < 0.05$). Hekimlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin yardımcı olma ve mesleğe adanmışlık alt boyutları kadın öğrencilerde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Eğitim gördükleri sınıfa göre, şiddete tanık olma, şiddete maruz kalma ya da şiddet görme korkusu ile hekimlik meslek tutumu puanı arasında istatistiksel anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p > 0.05$). Artan sağlıkta şiddet olaylarından tıp fakültesi eğitimindeki öğrenciler de etkilenmekte, şiddete maruz kalabilmekte ve tanık olabilmektedir. Çalışmamız sonucunda kadın öğrencilerin şiddet görme korkusunun, yardımcı olma ve mesleğe adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu bulundu.

Abstract

The aim of this study is to determine the effect of medical students' views on violence in health care and their fear of violence on their attitudes towards the profession of medicine. The population of this descriptive and cross-sectional study consisted of 4th, 5th, and 6th-year medical students at Zonguldak Bülent Ecevit University Faculty of Medicine during the 2021-2022 academic year ($N=534$). Based on a 95% confidence interval and a ± 0.05 margin of error at a $p < 0.05$ significance level, the minimum required sample size was determined to be 214. The inclusion criteria were being over

the age of 18 and volunteering to participate in the study. Students who were absent, had suspended their registration, or declined to participate were excluded. Ultimately, the study was completed with 115 students who met the inclusion criteria and provided informed consent. The data were collected with a questionnaire form including the participants' sociodemographic characteristics and their views on violence in health, the Fear of Future Violent Events at Work and Medical Profession Attitude Scale. The data were analysed using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) programme. The normality of the data distribution was examined using skewness and kurtosis values. Quantitative data were described using mean and standard deviation; qualitative data were described using counts and percentages. For comparisons based on student characteristics, an independent samples t-test was used for two groups, and a one-way ANOVA was used for more than two groups. Following the ANOVA, Tukey's test was used for pairwise comparisons. The relationship between quantitative data was assessed using Pearson's correlation analysis. $p < 0.005$ was considered statistically significant. The mean age of the participants was 23.77 ± 1.8 years. The proportion of female participants was 67% and 39.1% of all participants were studying in the 4th grade, 28.7% in the 5th grade, and 32.3% in the 6th grade. While 78.2% of the participants witnessed violence in the hospital, 39.1% were subjected to verbal violence and 1.7% were subjected to both verbal and physical violence. 65.2% of the participants stated that violence in health care affected the specialty they would choose, the majority (80.0%) thought of practicing medicine outside the country due to the increasing incidents of violence in health care, 37.4% stated that violence in health care changed their minds about choosing the profession of medicine, 25.2% were undecided. The majority (65.2%) did not think that the profession of medicine was sufficiently respected by patients and their relatives. Fear of violence was found to be statistically significantly higher in female students ($p < 0.05$). Helpfulness and dedication to the profession subdimensions of the attitude towards the medical profession scale were found to be statistically significantly higher in female students ($p < 0.05$). There was no statistically significant difference between the fear of witnessing violence,

being exposed to violence or being subjected to violence and the attitude towards the profession of medicine score according to the class of education ($p>0.05$). Students in medical school education are also affected by the increasing incidents of violence in health care, and they may be exposed to violence and witness violence. As a result of our study, we found that female students had higher levels of fear of violence, helpfulness and dedication to the profession.

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Şiddet ve Sağlık Raporu'nda World Report on Violence and Health (WRVH) şiddeti; yaralanma, ölüm, psikolojik zarar ya da yoksunluk ile sonuçlanabilen kişinin kendisine, başka bir kişiye, bir gruba veya topluluğa karşı tehdit, fiziksel kuvvet ya da gücün kasıtlı olarak kullanılması olarak tanımlamakta olup, fiziksel, cinsel, psikolojik saldırı ve yoksunluk olmak üzere şiddetin uygulanabileceği dört tipinden bahsetmektedir (1). İşyerinde şiddet, ister fiziksel ister psikolojik olsun, sınırları aşan, çalışma ortamı ve meslek gruplarından bağımsız, ırk, din, dil, eğitim düzeyi ayırt etmeksizin her sektörde çalışanları etkileyen küresel bir sorun haline gelmiştir (2). Sağlık çalışanları tüm dünyada yüksek oranda şiddet riskiyle karşı karşıyadır. Şiddete maruziyet, sağlık çalışanlarında uzun vadede korku, öfke, kızgınlık, depresyon ve post travmatik stres bozukluğu gibi sorunların yanı sıra iş motivasyonlarını da etkilemektedir (2-4).

Yapılan çalışmalarda, sağlık çalışanlarının %8 ile %38 oranında kariyerlerinin bir noktasında fiziksel şiddete maruz kaldığı bildirilmektedir. Ve şiddetin çoğu hastalar ve ziyaretçiler tarafından gerçekleştirilmektedir (3-5).

İşyerinde şiddet deneyiminin en önemli sonuçlarından biri olan korku, sağlık çalışanlarını sadece yaşadıkları şiddet nedeniyle değil, ileride maruz kalabilecekleri şiddet korkusu nedeniyle de olumsuz etkilemektedir (4,5). Sağlık personelinin, olumsuz etkiler yaşaması için fiziksel şiddet olayının birincil mağduru olmaları gerekmektedir. Fernandes ve ark. yaptığı çalışmada yaşanan şiddet olayları sonucu, sağlık çalışanlarının sadece şiddet uygulayan hastalarla kalmayıp, tüm hastalardan korktuğuna işaret etmiştir (6). Benzer şekilde, şiddet içeren suç oranı da algılanan mağduriyet tehlikesiyle ilişkili değildir. Bunun yerine, işyerinde şiddet mağduru olma korkusunun yaygın etkisi ve önemi vardır (7).

Tıp fakültesi öğrencileri 4. sınıftan itibaren hastane içinde bulunmakta ve hasta ve yakınları ile birebir iletişim içinde olmaktadır. Tanık oldukları ya da maruz kaldıkları şiddet olayları şüphesiz ki tıp fakültesi öğrencilerinin

hayalini kurdukları mesleğe bakışını olumsuz etkilemekte ve gelecek kaygısı yaşamalarına sebep olmaktadır. Öğrencilerin kaygı sürecindeki artış, ne yapacağını bilememeye ve geleceği ile ilgili kararsızlığa yol açabilir. Bu süreçte öğrenciler başlarına bir şeyler gelecekmış gibi yersiz duygulara kapılma sürecine de girebilirler (7,8).

Biz de bu çalışmada tıp fakültesi öğrencilerinin sağlıkta şiddet ile ilgili düşüncelerini, şiddet görme korku düzeyinin hekimlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisinin olup olmadığını değerlendirmeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı ve kesitsel tipte planlanan bu çalışmanın evrenini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2021-2022 eğitim yılında 4., 5., ve 6. sınıflarda eğitim gören öğrenciler oluşturdu (n:534). Örneklemi ise 534 kişilik evrenden alınacak örneklem sayısının %95'lik güven aralığı düzeyi için $+0.05$ örneklem hatası $p<0.05$ anlamlılık düzeyi göz önüne alınarak 214 belirlenmiştir. 18 yaş üstü ve çalışmaya katılmaya kabul eden öğrenciler çalışmaya alınmıştır. Devamsız olan, kayıt donduran öğrenciler ile çalışmaya katılmayı kabul etmeyen öğrenciler çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden ve dahil edilme kriterlerini karşılayan 115 öğrenci çalışmaya alınmıştır. Veriler 01.03.2022-01.04.2022 tarihleri arasında elektronik ortamda toplanmıştır. Veriler katılımcıların sosyodemografik özellikler (yaş, cinsiyet, eğitim gördüğü sınıf, medeni durum, maddi durum) ve sağlıkta şiddetle ilgili görüşlerini içeren Anket formu, Şiddet Görme Korkusu Ölçeği (ŞGKÖ) ve Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (HMYTÖ) ile toplandı. Anket formu; şiddetin tanımı ile başlayıp, tanıttıcı özellikler ve katılımcının şiddete maruz kalıp kalmadığı, tanık olup olmadığı, sağlıkta şiddetin sebepleri, sağlık politikaları ve mesleğe bakış açısı ile ilgili düşüncelerini içeren soruların yer aldığı bölümlerden oluşmaktadır.

Şiddet Görme Korkusu Ölçeği (ŞGKÖ) 10 sorudan oluşan ölçek Rogers tarafından geliştirilmiş olup (9), Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Akbolat ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir (5). Ölçek, katılımcıların bir sonraki yıl içinde işyerinde maruz kalabilecekleri veya maruz kalmaktan korktukları fiziksel veya fiziksel olmayan şiddete ilişkin 10 ifadeden oluşmaktadır. Ortalamanın yüksek olması, katılımcıların önümüzdeki bir yıl içerisinde hasta ve yakınları tarafından şiddete maruz kalmaktan daha fazla korku duyduklarını göstermektedir.

Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (HMTÖ); 2006 yılında Batı ve ark. tarafından geliştirilmiştir (10). 3 Ölçek 5'li Likert tipinde 12 olumlu ve 12 olumsuz olmak üzere toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten en düşük

24 en yüksek 120 puan alınabilmektedir. Ölçekte isteklilik, yardımcı olma ve mesleğe adanmışlık olmak üzere 3 faktör bulunmaktadır. Ölçeğin tamamından veya alt boyutlardan yüksek puan alınması olumlu tutumu, düşük puan alınması olumsuz tutumu göstermektedir.

Veriler "Statistical Package for Social Sciences" (SPSS) programında değerlendirildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu skewness ve kurtosis değerleri ile incelendi. Nicel veriler ortalama ve standart sapma ile; nitel veriler sayı ve yüzdeler ile tanımlanmıştır. Öğrenci özelliklerine göre karşılaştırmada iki grup için bağımsız gruplar t-testi, ikiden fazla grup için tek yönlü ANOVA kullanıldı. ANOVA sonucu ikili karşılaştırmalar için Tukey testi kullanıldı. Nicel veriler arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile değerlendirildi. $p < 0.005$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi. Bulgular Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyodemografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir. Tablo 1'e göre yaş ortalaması $23,77 \pm 1,8$ olan öğrencilerin, %67'si kız, büyük çoğunluğu (%97.4) bekar, yaklaşık yarısının (% 49. 6) geliri giderine eşit, %39.1'i 4. sınıftır. Öğrencilerin hastanede şiddete maruz kalma veya tanık olma durumları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri

Sosyodemografik Özellikler	n (%)
Yaş (Ort ±SD)	23.77 (± 1,8) (21-32)
Cinsiyet	
Kadın	77 (67.0)
Erkek	38 (33.0)
Medeni durum	
Bekar	112 (97.4)
Evli	3 (2.6)
Gelir durumu	
Gelir giderden az	37 (32.2)
Gelir gidere eşit	57 (49.6)
Gelir giderden fazla	21 (18.3)
Devam ettiği sınıf	
4	45 (39.1)
5	33 (28.7)
6	37 (32.2)

Tablo 2'ye göre öğrencilerin %39.1'i sözel şiddete, %1.7'si ise hem sözel hem fiziksel şiddete maruz kalmış olup, çoğunluğu (%61.7) sadece sözel şiddete tanık olmuş, %16,5'u ise hem sözel hem de fiziksel şiddete tanık olduğunu belirtmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Şiddete Maruziyet veya Tanık Olma Durumu

İfadeler	Evet	Hayır	Toplam
	n (%)	n (%)	
Sadece sözel şiddete maruz kaldım	45 (39.1)	70 (60.9)	115
Hem sözel hem fiziksel şiddete maruz kaldım	2 (1.7)	113 (98.3)	115
Sadece sözel şiddete tanık oldum	71 (61.7)	44 (38.3)	115
Hem sözel hem fiziksel şiddete tanık oldum	19 (16.5)	96 (83.5)	115

Öğrencilerin sağlıkta şiddet ve hekimlik mesleğine yönelik düşünceleri Tablo 3'de verilmiştir. Tablo 3'e göre öğrencilerin %65.2'si sağlıkta şiddetin seçecekleri uzmanlık alanını etkilediğini, çoğunluğu (%80.0) sağlıkta artan şiddet olayları nedeniyle ülke dışında hekimlik yapmayı düşündüğü,

%37,4'ünün sağlıkta şiddetin, hekimlik mesleğini seçme konusundaki fikrini değiştirdiğini, çoğunluğu (%65.2) hasta ve hasta yakınları tarafından hekimlik mesleğine yeterince saygı duyulduğunu düşünmediğini belirtmiştir. Tablo 4'te öğrencilerin sosyodemografik özelliklere göre

Tablo 3: Öğrencilerin Sağlıkta Şiddet ve Hekimlik Mesleğine Yönelik Düşünceleri

İfadeler	Evet	Hayır	Kararsız
	n (%)	n (%)	n (%)
Sağlıkta şiddet seçeceğiniz uzmanlık alanını etkiledi mi?	75 (65.2)	21 (18.3)	19 (16.5)
Sağlıkta artan şiddet olayları nedeniyle ülke dışında hekimlik yapmayı düşündüğünüz oldu mu?	92 (80.0)	17 (14.8)	6 (5.2)
Sağlık çalışanlarına karşı şiddet hekimlik mesleğini seçmeniz konusundaki fikrinizi değiştirdi mi?	43 (37.4)	40 (34.7)	32 (27.9)
Hasta ve hasta yakınları tarafından hekimlik mesleğinize yeterince saygı duyulduğunu düşünüyor musunuz?	11 (9.6)	75 (65.2)	29 (25.2)

şiddet görme korkusu ve hekimlik mesleğine yönelik tutum ölçeği puanlarının dağılımı görülmektedir. Cinsiyete göre ŞGKÖ, HMTÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır. Şiddet görme korkusu kız öğrencilerde istatistiksel anlamlı olarak daha yüksektir ($p<0.05$). Hekimlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin isteklilik, yardımcı olma ve mesleğe adanmışlık alt boyutları kız öğrencilerde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Maddi duruma göre ŞGKÖ, isteklilik alt boyutu, HMTÖ toplam puanı arasında

anlamlı fark saptanmıştır. Maddi durumu gelir giderden az olan öğrencilerin ŞGKÖ puanları yüksek çıkmış, HMTÖ toplam puan ve isteklilik alt boyut puanları gelir giderden fazla olan öğrencilerde istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$). Medeni duruma göre bakıldığında, bekar öğrencilerin, ŞGKÖ, isteklilik alt boyutu ve HMTÖ toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı olacak derecede yüksek çıkmıştır ($p<0.05$). Öğrencinin devam ettiği sınıfla ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. ($p>0.05$).

Tablo 4: Öğrencilerin Sosyodemografik Özelliklere Göre Şiddet Görme Korkusu ve Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Dağılımı

Sosyodemografik Özellikler	ŞGKÖ	isteklilik	yardımcı olma	mesleğe adanmışlık	HMTÖ Toplam Puanı	
Cinsiyet						
Kadın	3.94±0.84	56.93±9.28	13.14±2.33	19.32±2.55	89.43±11.12	
Erkek	3.36±1.24	52.31±10.90	11.36±3.79	17.07±3.49	80.76±10.80	
p	*0.001**	*0.01*	*0.01*	*0.004**	*0.01*	
Maddi durum						
Gelir giderden az	3.87±0.98	53.38±10.07	11.78±2.25	18.34±3.57	83.50±11.51	
Gelir gidere eşit	3.86±0.02	58.00±8.35	13.26±3.36	19.15±3.86	81.23±10.32	
Gelir giderden fazla	3.21±0.05	51.76±11.52	12.00±3.63	17.47±3.95	90.42±12.57	
p	^b0.03*	^b0.04*	0.10	0.23	^b0.04*	
Medeni durum						
Bekar	3.78±0.12	55.45±11.34	12.58±3.62	18.61±4.05	86.67±11.78	
Evli	2.46±0.28	53.00±8.54	11.33±1.57	17.33±2.08	81.66±9.50	
p	0.74	0.11	0.97	0.66	0.24	
Devam ettiği sınıf						
4	3.54±1.05	55.61±9.65	57.44	11.54±2.49	17.56±6.02	81.14±5.08
5	3.61±0.58	±4.28	12.61±0.78	18.11±5.69	80.82±4.39	
6	3.52±0.13	56.65±5.82	12.05±2.91	17.94±7.05	81.44±4.96	
p	0.22	0.15	0.68	0.37	0.54	

* $p<0.05$ ** $p<0.001$ ^aBağımsız gruplarda T testi ^bOne Way ANOVA Testi

Tablo 5'te ölçek puanları arasındaki ilişkinin dağılımı görülmektedir. ŞGKÖ ile HMTÖ Toplam puanı ve alt boyut

puanları arasında ilişki istatistiksel olarak anlamlılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 5: Ölçekler Arasındaki İlişkinin Dağılımı

Ölçekler	İsteklilik	Yardımcı Olma	Mesleğe Adanmışlık	HMTÖ Toplam
ŞGKÖ				
r	0.133	0.079	0.056	0.114
p	0.22	0.158	0.3.99	0.553

r: korelasyon kat sayısı $p<0.05$

olabilir. Yine gelir durumu giderden fazla olan öğrencilerin mesleki tutumları daha yüksek çıkmıştır. Gelir düzeyinin mesleki tutumu olumlu etkilediği saptanmıştır. Çalışmanın sınırlılıkları: Çalışma bulguları örneklem ile sınırlıdır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar tüm öğrencilere genellenemez.

Sonuç

Şiddet görme korkusu, tıp fakültesi öğrencilerinin deneyimlerini etkileyen ve tıp mesleğine yönelik tutumlarını şekillendiren bir endişe kaynağıdır. Ancak bu çalışmada, öğrencilerin sözel veya fiziksel şiddete maruz kaldıkları ve bu durumun mesleğe yönelik düşüncelerini olumsuz etkilediği saptandı. Özellikle kadın öğrencilerin, geliri giderinden düşük olanların ve bekar öğrencilerin şiddet görme korkusunun yüksek olduğu, yine kadınların, geliri giderden fazla olanların ve bekarların hekimlik mesleğine yönelik olumlu tutumları olduğu bulundu. Dolayısıyla özellikle şiddet görme korkusu yaşayan kadın ve bekar öğrencilere psikolojik danışmanlık verilmelidir. Ayrıca sağlık hizmetlerinin karmaşık ortamında yol alırken, şiddetin bu geleceğin sağlık profesyonellerinin refahı, iletişimi ve kariyer seçimleri üzerindeki etkisini tanımak ve ele almak da çok önemlidir. Bu çok yönlü bir yaklaşımı gerektirmektedir. Kurumlar öğrencilerinin güvenliğine öncelik vermeli, güvenlik önlemlerini uygulamalı ve destekleyici bir ortam geliştirmelidir.

Çıkar Çatışması: Çalışmamızda herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Yapılan çalışmada, araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Etik Kurul Onayı: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 26.01.2022 tarih ve 2022/02 sayılı kararı ile onay alınmıştır.

Yazar Katkı: Fikir, Tasarım - A.T.E., S.İ., Y.U., Y.T., Ç.D., R.P., H.N.E., D.Y.Ö., A.E.E., H.U., E.Ç., Z.N.B., B.D., D.U., S.D., T.C.Ş.; Veri Toplama - S.İ., Y.U., Y.T., Ç.D., R.P., H.N.E., D.Y.Ö., A.E.E., H.U., E.Ç., Z.N.B., B.D., D.U., S.D., T.C.Ş.; Analiz, Literatür Taraması, Yazım - A.T.E.; Onay - A.T.E., S.İ., Y.U., Y.T., Ç.D., R.P., H.N.E., D.Y.Ö., A.E.E., H.U., E.Ç., Z.N.B., B.D., D.U., S.D., T.C.Ş.

Kaynaklar

1. World Health Organization. Definition and typology of violence. Violence Prevention Alliance. Retrieved April 19, 2024, from <https://www.who.int/groups/violence-preventionalliance/approach#:~:text=%22the%20intentional%20use%20of%20physical,%2C%20maldevelopment%2C%20or%20deprivation.%22>
2. International Labour Office, International Council of Nurses, World Health Organization, & Public Services International. (2002). Framework guidelines for addressing workplace violence in the health sector. Geneva.
3. World Health Organization. (2022). Preventing violence against health workers. Retrieved March 5, 2022, from <https://www.who.int/activities/preventing-violence-against-health-workers>
4. Pacheco, E., Cunha, M., Duarte, J. Violence, aggression and fear in the workplace. European Proceedings of Social And Behavioral Sciences, 2016; 27-41.
5. Akbolat, M., Sezer, C., Ünal, Ö., Amarat, M., & Durmuş, A. The effects of direct violence and witnessed violence on the future fear of violence and turnover intention: a study of health employees. Current Psychology, 2021; 40(9), 4684-46904.
6. Fernandes, C.M. et al. Violence in the emergency department: a survey of health care workers. Cmaj, 1999; 161(10), 1245-1248
7. Barling, J. The prediction, experience, and consequences of workplace violence. In G. R. VandenBos & E.Q. Bulatao (Eds.), Violence on the job: Identifying risks and developing solutions. American Psychological Association. 1996; 29-49.
8. Çakmak, Ö. & Hedevalı, M. Eğitim ve fen-edebiyat fakülteleri biyoloji bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 2005; 4 (14), 115-127.

9. Rogers, K.-A., & Kelloway, E. K. Violence at work: Personal and organizational outcomes. *Journal of Occupational Health Psychology*. 1997; 2(1), 63–71.
10. Batı AH, Bümen NT. Hekimlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*. 2006;(23):41–50.
11. Ince, Alperen & Ali Jadoo, Saad & Torun, Perihan. Workplace violence against medical students- A Turkish perspective. *Journal of Ideas in Health*. 2019; 2. 70-74.
12. İnanıcı S, Yardımcı G, Yüksel R, Binatamir Y. Tıp Fakültesi 5 ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Hekime Yönelik Şiddet Deneyimleri ve Şiddetin Nedenine İlişkin Atrfları, Hasta Beklentisini Yönetme Becerileri ve Başa Çıkma Stilleri. *Tıp Eğitimi Dünyası*. 2020;19(58):73-88
13. Sahraian A, Hemyari C, Ayatollahi S M, Zomorodian K. Workplace Violence Against Medical Students in Shiraz, Iran. *Shiraz E-Med J*. 2016;17(4-5):e35754.
14. Xie, Z., Li, J., Chen, Y. et al. The effects of patients initiated aggression on Chinese medical students' career planning. *BMC Health Serv Res*. 2017; 17, 849.
15. Turla A, Aydın B, Ünlü B. İtern hekimlerin hekime yönelik şiddet konusunda yaşanmışlıkları ve düşünceleri. *Adli Tıp Bülteni*. 2012;17(1):5-11.
16. Yılmaz M ve ark. Sağlıkta Şiddet: Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Mesleğe Bakışına Etkisi. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi* 2021;6(3):404-412.
17. Yalınbaş SS, Bulut F, Civaner MM. Sağlıkta şiddet tıp öğrencilerinin mesleğe ve hastalara bakışını nasıl etkiliyor? Bir fakülte örneği. *Toplum ve Hekim*. 2018;33(2):148-160.
18. Er T, Ayoğlu FN, Açıkgöz B. Sağlık çalışanına yönelik şiddet: Risk faktörleri, etkileri, değerlendirilmesi ve önlenmesi. *Turk J Public Health*. 2021;19(1):69-78.
19. Dağtekin G, Dalkılıç MB, Çakıcı F, ve ark. Tıp fakültesi öğrencilerinde gelecek kaygısı, depresyon ve stres ilişkisinin değerlendirilmesi. *T.Tıp Öğr. Arş. D*. 2020; 2:(3):135-142.
20. Cihan FG, Kutlu R, Karademirci MM. İntörn doktorların stresle başa çıkma durumları ile gelecek kaygı düzeyleri. *JAREM*. 2017;7(3):122-127
21. Demirbaş N, Karaoğlu N. Hekim ve hekim adaylarının hekime yönelik şiddet algıları: Bir ön çalışma. *Genel Tıp Derg*. 2021;31(2)130-134.
22. Yenealem, D. G., & Mengistu, A. M.. Fear of violence and working department influences physical aggression level among nurses in northwest Ethiopia government health facilities. *Heliyon*, 2024; 10(6), e27536.